

Dato: 07.03.2023
Deres referanse: 23/1065

Høringsuttalelse om forslag til lov om informasjonstilgang m.m. for Baneheia-utvalget

Norsk Redaktørforening (NR) er foreningen for frie og uavhengige redaktører og redaksjonelle ledere. Foreningen har rundt 800 medlemmer i alle typer nyhets- og aktualitetsmedier.

Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for alle som jobber med journalistikk eller bidrar til redaksjonelle produkter i norske medier, og organiserer i overkant av 8400 medlemmer. Mediebedriftenes Landsforening (MBL) representerer 325 bedrifter med ca. 9000 årsverk; 205 mediehus (185 aviser) - kommersiell allmennkringkasting - magasiner - lokal-tv).

Norsk Presseforbund (NP) er paraplyorganisasjonen for frie redaktørstyrte medier, herunder redaktører, journalister og utgivere, som følger Vær Varsom-plakaten og Redaktørplakaten.

Vi deler departementets vurdering av at det er helt sentralt at utvalget som skal granske straffesaken mot Viggo Kristiansen i Baneheia-saken og foreta en gjennomgang av Gjenopptakelseskommisjonens virksomhet gis et best mulig grunnlag for kunne ivareta formålet med granskningen.

Vi mener samtidig at det er viktig at journalister og allmennheten får anledning til å følge utvalgets arbeid. Det er derfor viktig at utvalget vil være underlagt reglene i offentleglova, forvaltningsloven og arkivloven, herunder å føre en oppdatert postlistes. Vi vil da understreke at vi mener utvalget må pålegges å publisere denne løpende på Internett, fortrinnsvis på elnnsyn.

Departementet forutsetter at forklaringer gitt for utvalget kan unntas etter offentleglova § 14 første ledd (punkt 3.4), selv hvis den som har gitt forklaring har lest dokumentet.

I lovforslaget heter det:

«Offentleglova kapittel 3 inneholder flere bestemmelser som gir hjemmel for å unnta opplysninger eller dokumenter fra offentlighet. § 14 første ledd åpner for eksempel for å unnta dokumenter som utvalget selv har utarbeidet for sin interne saksforberedelse (såkalte «organinterne dokumenter»). Dette vil omfatte utvalgets nedtegninger av eller referater fra muntlige forklaringer, forutsatt at den som avgir forklaringen, ikke får med en kopi, et fotografi eller lignende av dokumentet og heller ikke får skrive det av, og det heller ikke gis kopi eller lignende til andre utenfor utvalget. Unntaket vil kunne brukes selv om den som avgir forklaringen, får lese gjennom nedtegningen eller referatet hos utvalget.»

Dette er tilsvarende «oppskrift» som ble gitt til blant annet koronautvalget og ekstremismekommisjonen. Som vi påpekte i vår høringsuttalelse også der:

Dette er en bevisst omgåelse av lovens hovedregel, og det er uheldig at departementet her gir utvalget en oppskrift for hemmelighold i strid med hele offentleglovas formål. Når et dokument leses av noen utenfor organet, bør dokumentet i etterkant være offentlig, uavhengig av om det sendes på epost eller om lesingen foregår hos utvalget eller annet sted. I slike tilfeller bør det være tilstrekkelig at lovens øvrige unntaksmuligheter kommer til anvendelse, hvis vilkårene for dette er oppfylt. Det vil være en styrke, også for utvalget selv, at det ikke praktiseres unødige hemmelighold. Det vil også bidra til offentlig debatt og styrke tilliten til utvalgets arbeid, både underveis og i ettertid når rapporten kommer.

Sett i lys av at det vi kaller Baneheiasaken har potensiale i seg til å svekke tilliten til politiet, domstolene og Gjenopptakelseskommisjonen, bør alle være interessert i størst mulig grad av åpenhet og at unntakene fra dette prinsippet blir så få som mulig. Alt annet vil kunne motvirke den gjenoppbyggingen av tillit som vi som rettsstat er helt avhengige av.

Sindre Granly Meldalen, jurist i Norsk Journalistlag

Kristine Foss, jurist i Norsk Presseforbund

Reidun Kjelling Nybø, generalsekretær i Norsk Redaktørforening

Randi S. Øgrey, administrerende direktør i Mediebedriftenes Landsforening